

بررسی روانشناختی تاثیر شادابی و نشاط کلاس درس در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و راه های تقویت آن به کمک روانشناسی مثبت

مصطفی برزویی^۱

^۱ کارشناسی آموزش کودکان استثنایی پردیس شهید باهنر اصفهان

Mostafaborzouei1995@gmail.com

۰۹۱۳۳۸۵۳۲۷۶

چکیده :

موفقیت تحصیلی دانش آموزان از موضوعات مهمی است که تحت تاثیر عوامل مختلفی قرار دارد. نشاط و شادکامی باعث می شود ذهن انسان پویا، زبانش گویا و استعدادش شکوفا گردد. در مدارس پویا، امید به زندگی، موفقیت و کنجکاوی، شادی و طراوت تحصیلی، برانگیزنده و تحقق دهنده استعدادها و نیازهای فطری و مقتضیات آتی دانش آموزان است. شادی و نشاط در زندگی همه انسان ها تاثیرات مثبت بسیار زیادی برجای می گذارد. در مدارس نیز دانش آموزان شادی و نشاط در کلاس درس را دوست دارند. بسیاری از مشکلات به وجود آمده برای دانش آموزان به این دلیل است که دانش آموز در کلاس درس لذتی نمی برد و سعی می کند دائما از کلاس، مدرسه و معلم فرار کند. حال در این پژوهش ما می خواهیم به این مهم پی ببریم که آیا شادی و نشاط کلاس درس بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیری دارد یا خیر؟ بنابراین به روش کتابخانه ای و استفاده از مقالات علمی-پژوهشی و کتب مرجع و معتبر این مورد را بررسی کردیم و به این نتیجه رسیدیم که از نظر روانشناختی شادی و نشاط کلاس درس بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیر دارد و روانشناسی مثبت می تواند این شادی و نشاط را ایجاد و تشدید کند.

واژگان کلیدی: پیشرفت تحصیلی ، شادابی ، نشاط ، کلاس درس

۱- مقدمه :

هرگاه سخن از شادی و نشاط در کلاس درس می‌شود هر شخصی بهترین معلمش را به یاد می‌آورد. جو کلاسی که بسیار خوب بود و همه دانش آموزان از درس خوان تا دانش آموزان ضعیف‌تر آن جو را دوست داشتند و سعی می‌کردند برای خوشحالی و جلب رضایت آن معلم هم که شده درس بخوانند و در درس او بهتر عمل کنند.

شادکامی و نشاط به‌عنوان یکی از مهم‌ترین نیازهای روانی بشر، به دلیل تأثیرات عمده‌ای که بر شکل‌گیری شخصیت آدمی دارد، همواره ذهن انسان را به خود مشغول کرده است. از طرفی جامعه‌ای پویا و زنده تلقی می‌شود که عناصر شادی آفرین در آن فراوان باشد. بنابراین می‌توان گفت؛ شادکامی یکی از مفاهیم و مولفه‌های اساسی زندگی افراد به‌ویژه دانش‌آموزان به‌شمار می‌رود که ارتباط تنگاتنگی با موفقیت آموزشی دارد. با مطرح شدن روزافزون اهمیت شادکامی بر همه ابعاد انسان توجه بسیاری از پژوهشگران به این مسأله جلب شده است و در سال‌های اخیر پژوهش‌های متعددی وجود رابطه بین شادی و موفقیت تحصیلی را مورد بحث قرار داده‌اند. در این بین شادابی و نشاط فضای آموزشی نقش و جایگاه برجسته‌ای در مبحث کیفیت و برنامه‌ریزی آموزشی دارد که پژوهش‌های انجام شده این امر را مدنظر قرار نداده‌اند. (صالحی عمران و عابدی بلترک، ۱۳۹۷)

براین اساس این پژوهش با هدف چگونگی ارتباط میان شادکامی و موفقیت تحصیلی دانش‌آموزان و تقویت این مبحث به کمک روانشناسی مثبت صورت گرفته. حتی به صورت کلی شادکامی یکی از شاخص‌های مهم بهداشت روانی در جامعه است. (بحری نجفی و میرشاه جعفری، ۱۳۹۴) در مدارس نیز همین است...

امروزه شادابی و نشاط فضای آموزشی نقش و جایگاه برجسته‌ای در مبحث کیفیت و برنامه‌ریزی آموزشی دارد، به طوری که شور و شوق به تحصیل، فعال شدن حس کنجکاوی و افزایش خلاقیت دانش‌آموزان ارتباط نزدیکی با وضعیت محوطه آموزشی آنها دارد. ایجاد محیط آموزشی با نشاط برای دانش‌آموزان سال‌هاست که به عنوان یک دغدغه جدی نزد سیاست‌گزاران و برنامه‌ریزان آموزشی شده است.

این مسأله یکی از نیازهای اساسی دانش‌آموزان در مقاطع مختلف تحصیلی می‌باشد. آنها از محیط و فضاهایی که نشاط و شادابی را القا کند، لذت می‌برند و به دلیل افزایش انگیزه‌ها، پیشرفت‌های چشمگیری در زمینه‌های علمی خواهند داشت. اگر امکانات، تسهیلات و برنامه‌ریزی‌های دقیق و متناسب آموزشی بتوانند حس کنجکاوی فراگیران را تحریک کنند و آنها را به سوی خود جذب نماید، این محیط برای آنها نشاط آور و شاداب خواهد بود.

بنابراین لازم است والدین و مربیان و همه دست‌اندرکاران آموزش و پرورش با همکاری و تعامل، تلاش خود را به کار گیرند تا مراکز آموزشی را به محیط‌هایی با نشاط و جذاب برای دانش‌آموزان تبدیل کنند تا پیشرفت تحصیلی آنها ارتقا یابد. برای دستیابی به تحقق آرمان‌های مربوط به شاداب سازی مدارس جهت پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان، باید تحولات جدی در نگرش مدیران و مسؤولان نظام آموزش و پرورش و برنامه‌ریزی‌های آموزشی مطابق با استانداردهای جهانی ایجاد نمود. (نیاز آذری، ۱۳۹۲)

از آنجایی که نشاط، تحرک، پویایی، شادابی از ویژگی‌های نسل امروز است و موافق طبع و مقتضیات فطری اوست، خمودگی، سستی، انزوا، بی‌تحرکی، غمناکی، پژمردگی، آفت بزرگ و مانع عظیم رشد و شکوفایی و خلاقیت و کارآمدی نسل جوان می‌باشد. جلوگیری از نشاط و شادابی کودکان و جلوگیری از بروز احساسات و هیجانات عاطفی آنان، موجب سرخوردگی و بروز بیماری حقارت و عقده‌های روحی و روانی است.

اسلام دین زیبایی و نشاط و دینی آسان و منعطف است. انبساط روحی، بهجت‌افزایی و خنده‌روی از زمینه‌های رشد و شکوفایی جوان و زمینه‌ای برای تخلیه عقده‌های روحی و فشارهای روانی است. نشاط و انبساط روحی، یکی از متغیرهای مؤثر در شکل‌گیری شخصیت مثبت در کودکان و نوجوانان است و بالعکس، اضطراب و تشویش خاطر عامل مهمی در توقف استعدادها است. روانشناسان حالت شادی را نتیجه عمل هماهنگ و منسجم و سامان یافته همه عواطف یک فرد می‌دانند و معتقد هستند که نشاط و آرامش روحی زمینه‌های باروری خرد و اندیشه را به وجود می‌آورد. (کرمانی، بی‌تا)

۲- بیان مسئله

با توجه به اینکه در گذشته مدارس ایران خالی هر گونه شادابی و نشاطی بوده و اکثراً دانش آموزان از درس و مدرسه فراری بودند و به همین دلیل افت تحصیلی شدیدی را تجربه می‌کردند، می‌خواهیم بدانیم که تاثیر شادی و نشاط در کلاس درس بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان به چه میزانی است و چه تاثیری را خواهد داشت. در صورتی که شادی و نشاط در کلاس درس بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیرگذار باشد، روانشناسی مثبت نیز با توجه به ماهیت و مسئولیتی که دارد می‌تواند این پیشرفت را به کمک اصول خود بیشتر کند. بنابراین مسئله ما در این پژوهش آن است که تاثیر شادی و نشاط کلاس درس را در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بررسی کنیم.

۳- ضرورت

دانش آموزان با هدف کسب علم و دانش و شکوفا شدن استعدادهايشان و در نهایت رسیدن به شغل و حرفه مورد علاقه‌شان به تحصیل در مدارس می‌پردازند. حال در این مسیر اگر معلمان و سیستم آموزشی بتواند به کمک بخشیدن نشاط به کلاس، این دانش آموزان را بهتر به هدفشان برسانند و به ایشان برای شکوفایی استعدادهايشان کمک کند، ضرورت انجام این پژوهش توجیه می‌شود. چرا که پیشرفت تحصیلی است که رشد و شکوفایی استعدادها را در پی خواهد داشت.

۴- بیان اهداف

هدف از انجام این پژوهش همانگونه که پیش‌تر گفته شد آن است که تاثیر شادابی و نشاط کلاس درس در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و راه‌های تقویت آن به کمک روانشناسی مثبت با رویکرد روانشناختی مورد تجزیه و تحلیل و بررسی قرار دهیم تا به رشد و شکوفایی استعدادهايش دانش آموزان کمک شود.

۵- سوالات پژوهش

سوالات این پژوهش را می‌توان در «۴سوال» مطرح نمود:

- ۱- آیا می‌توان با ایجاد شادی و نشاط در کلاس پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را رقم زد؟
- ۲- شادی و نشاط در کلاس چقدر بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیر دارد؟
- ۳- منظور از کلاس شاد چیست؟
- ۴- آیا روانشناسی مثبت می‌تواند این شادی و نشاط و در نهایت پیشرفت تحصیلی دانش آموزان را توسعه دهد؟

۶- مبانی نظری

از ارکان مهم در نظام آموزشی کشور برای رسیدن به هدف های نظام آموزشی، نقش ویژه و مهمی در یک جامعه دارند، دانش آموز می‌باشد. (خدادادی و همکاران، ۱۳۹۶) امروزه شادابی و نشاط فضای آموزشی نقش و جایگاه برجسته‌ای در مبحث کیفیت و برنامه ریزی آموزشی دارد. به طوری که شور و شوق به تحصیل، فعال شدن حس کنجکاوی و افزایش خلاقیت دانش آموزان ارتباط نزدیکی با وضعیت محوطه آموزشی آنها دارد. ایجاد محیط آموزشی با نشاط برای دانش آموزان سالهاست که به عنوان یک دغدغه جدی نزد سیاست‌گذاران و برنامه ریزان آموزش و پرورش مطرح شده است.

این مسأله یکی از نیازهای اساسی دانش آموزان در مقاطع مختلف تحصیلی است، زیرا کودکان بسیار بصری هستند. آنها از محیط و فضاهایی که نشاط و شادابی را القاء کند، لذت می‌برند و به دلیل افزایش انگیزه‌ها، پیشرفتهای چشمگیری در زمینه های علمی خواهند داشت. اگر امکانات،

تسهیلات و برنامه ریزیهای دقیق و متناسب آموزشی بتوانند حس کنجکاوی فراگیران را تحریک کنند و آنها را به سوی خود جذب نماید، این محیط برای آنها نشاط آور و شاداب خواهد بود.

بنابراین الزم است والدین و مربیان و همه دست اندرکاران آموزش و پرورش با همکاری و تعامل، تالش خود را بکار گیرند تا مراکز آموزشی را به محیط هایی با نشاط و جذاب برای دانش آموزان تبدیل کنند تا پیشرفت تحصیلی آنها ارتقاء یابد. برای دستیابی به تحقق آرمان های مربوط به شاداب سازی مدارس جهت پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، باید تحولات جدی در نگرش مدیران و مسؤولان نظام آموزش و پرورش و برنامه ریزیهای آموزشی مطابق با استانداردهای جهانی ایجاد نمود. (افلاکی فرد و بزم، ۱۳۹۷)

یادگیری انسان و ساماندهی رفتار در گروه نشاط و شادابی و هیجانانگیز مثبت اوست و خالقیت، شکوفایی استعدادها در گرو نشاط و انبساط روحی انجام می شود. شکی نیست که یکی از وظایف مهم تربیتی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی مدارس، تشویق کودکان به مشارکت و تعاون در همه امور است و آنان می توانند با تدوین برنامه ریزی آموزشی مناسب به جلب مشارکت دانش آموزان در امور مختلف مدرسه اقدام کنند و این موضوع می تواند به احساس مفید بودن و دور شدن از انزوا و کسالت در کودکان کمک کند و خود یکی از موارد شاد و با نشاط زیستن است. (ملکی، ۱۳۹۴)

شادی همانند ثروتی است که میتوان آن را از دست داد و یا اینکه بر آن افزود. با استفاده از روشهای شادی بخش در جریان آموزش و برنامه ریزی آموزشی فراگیران، میتوان علاوه بر ایجاد محیطی رضایت بخش برای دانش آموز، با بسیاری دیگر از مشکلات از جمله میزان غیبت، دیرآمدگی، بیحوصلگی و کسالت در کلاس درس، امراض جسمی و روحی و در نهایت مسأله افت تحصیلی، مقابله شود و محیطی فراهم شود که امکانات فراگیری مؤثر دانش آموز در نظر گرفته شود. لذا توجه به تأثیر روشهای شادی بخش در برنامه ریزی آموزشی دوره های مختلف تحصیلی ضروری به نظر میرسد (نیاز آذری، ۱۳۹۲)

انسان در زندگی خود با عواملی از شادی و اندوه مواجه است و هیچ وقت نمی تواند از این دو عامل که سر راه او قرار گرفته است رهایی یابد. این رو برای فرار از اندوه و غم می کوشد تا در امنیت و رفاه زندگی خود را به آرامش روحی دست یابد. این راه راهی است که مسیر طبیعی انسان را شکل می دهد. انسان می خواهد شاد زندگی کند و همه نویسندگان و فاسفه و شعرا در نظر دارند که راه شادمانی و نشاط را به انسان ها یاد دهند. (محسن پور، ۱۳۸۹)

بوعلی سینا هدف از تعلیم و تربیت و آموزش و پرورش را ایجاد ایمان، اخلاق نیکو و پسندیده، تندرستی (ورزش)، سواد، پیشه و هنر در کودکان و افراد می داند و در باب تعلیم و تربیت کودک می گوید: «توسعه و تکامل اخلاق، در تقویت جسم و بدن دخالت کامل دارد»، بنابراین تمام اوقات دانش آموز را نباید تنها به خواندن و نوشتن مصروف کرد چون در این حالت دانش آموز به سمت ناتوانی و بیهودگی می رود و نیروی مادی و معنوی او از حد اعتدال بیرون خواهد رفت. (خدادادی و همکاران، ۱۳۹۶)

در مورد انگیزش پیشرفت تحصیلی می گویند: یکی از معروف ترین و مهمترین انگیزه های درونی را انگیزش پیشرفت تحصیلی بیان می کنند و بنظر آنها افراد مختلف نیز از لحاظ شدت و میزان انگیزش پیشرفت تحصیلی با هم متفاوتند و عملکردهای مختلفی از خود نشان می دهند. افراد دارای انگیزش پیشرفت بالا برای رسیدن به اهدافشان تالش زیادی دارند و در مقابل شکست ها کمتر ناامید می شوند. این افراد واقع گرایانه عمل کرده و دنبال اهدافی هستند که احتمال رسیدن به آن در حد متوسط باشد. (سعدی پور و شجاعی، ۱۳۹۳)

اگر موفقیت تحصیلی را معادل با پیشرفت تحصیلی مد نظر باشد به معنی موفقیت دانش آموزان در گذراندن دروس یک پایه تحصیلی مشخص و یا موفقیت در امر یادگیری مطالب درسی میباشد و مخالف آن افت تحصیلی است که از معضلات و مشکلات نظام میباشد. اتیکسون و همکاران ۱۹۹۸، پیشرفت تحصیلی را توانایی آموخته شده یا اکتسابی فرد در موضوعات آموزشی می دانند که به وسیله آزمونهای استاندارد شده اندازه گیری میشود.

از پیشرفت تحصیلی تعاریفی ارائه شده است که به چند نمونه اشاره می شود:

خوی نژاد (۱۳۷۴): مقدار دستیابی دانش آموزان به هدف‌های تربیتی که معمولاً در حیطه شناختی و در یک موضوع درسی خاص است، می باشد. موفقیت دانش آموزان در یک یا چند موضوع درسی (مثل: درک، فهم خواندن یا محاسبه عددی)، چنین پیشرفت‌هایی توسط آزمون‌های میزان شده تحصیلی اندازه گیری می شود. همچنین این اصطلاح بر پیشرفت فرد در کلاس، آن طور که در کار مدرسه ارزیابی می شود دلالت دارد. رایج ترین مالک برای تعیین پیشرفت تحصیلی میانگین نمرات دروس مختلف، مورد استفاده قرار می گیرد؛ زیرا دارای ثبات و اعتبار بیشتری نسبت به سایر مالک‌ها است و دقیقتر پیشرفت تحصیلی را نشان می دهد.

معلومات یا مهارت اکتسابی عمومی یا خصوصی در موضوع‌های درسی که معمولاً آزمایش‌ها یا نشانه‌هایی را یا هر دو، که اساتید یا دانش‌جویان وضع می کنند، اندازه گیری می شود. «پیشرفت تحصیلی به معنی میزان یادگیری و یا اکتساب مهارت‌ها و یا دانشی است که برای یک مقطع و یا سن بخصوصی وضع شده و بوسیله آزمون‌های مربوطه قابل اندازه گیری باشد» (غلامی، ۱۳۹۵)

به طرق مختلفی می توان یخ شادی و نشاط در کلاس درس دست یافت اما موارد زیر بر مبنای روانشناسی مثبت بوده و از طریق اصول روانشناسی مثبت به این امر کمک می کند:

- ۱- تأسیس بانک جایزه و تشویق دانش آموزان با ارائه کارت امتیاز
  - ۲- برپایی جشن‌های شادی و مسابقات مختلف
  - ۳- تقویت و توسعه بازدهی‌های علمی و تفریحی
  - ۴- تشکیل نمایشگاه‌های متعدد با مشارکت دانش آموزان از دست‌سازهای کارهای تحقیقی امور آموزشی و پرورشی.
  - ۵- ورزش صبحگاهی به صورت دسته جمعی قبل از شروع کلاس.
  - ۶- دعوت از دانش آموزان موفق مدرسه جهت صحبت سرصف.
  - ۷- تشویق و تقدیر از فعالیت‌های کوچک و کم ارزش از نظر دیگران.
  - ۸- زیبا و جذاب کردن محیط مدرسه و استفاده از رنگ‌های شادی آور در کلاس‌ها- سالن‌ها- دیوارهای حیاط، نصب عکس دانش آموزان ممتاز در تابلوی اعلانات.
  - ۹- توجه به رعایت بهداشت فردی دانش آموزان
  - ۱۰- مشارکت مؤثر اولیای دانش آموزان در انجام امور مدرسه.
  - ۱۱- پرهیز از ایجاد تنش و تنبیه، توهین، سرزنش و تحقیر در مدرسه.
  - ۱۲- اجرای روش‌های تدریس فعال با محوریت کلاسی بانشاط.
  - ۱۳- توجه خاص به زنگ تفریح.
  - ۱۴- تقویت فعالیت‌های هنری در مدرسه (گروه تئاتر- گروه سرود) و نمایش فیلم و اسلاید در مدرسه.
  - ۱۵- حضور فعال آموزگاران با نشاط همراه با ظاهری مناسب و آراسته.
  - ۱۶- پرهیز از بی انضباطی و بی عدالتی در مدرسه و تقویت امید به آینده در دانش آموزان.
  - ۱۷- بررسی عوامل مؤثر در افت تحصیلی و ترک تحصیل دانش آموزان.
  - ۱۸- تقویت احترام متقابل بین دانش آموزان و دیگر کارکنان مدرسه.
  - ۱۹- تهیه کارت تبریک به مناسبت تولد هر یک از دانش آموزان و حتی آموزگاران.
  - ۲۰- توزیع شیرینی به مناسبت‌های مختلف از جمله جشن‌ها و میلاد ائمه بین دانش آموزان (جدیدی محمدآبادی و جعفری نسب، ۱۳۹۹)
- به کمک این بیست راهکار می توان با اصول روانشناسی مثبت‌نگر جو کلاس را به حالتی شاداب تغییر داد.

۷- پیشینه پژوهش

پژوهش‌های مختلفی در رابطه با نقش شادی کلاس درس در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان انجام شده. مثلاً ذبیحی‌زاده، محمدزاده و افسر (۱۳۹۹) در مقاله‌ای با عنوان رابطه احساس شادی و شادکامی بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان مقطع متوسطه اول شهر کرج می‌گویند: یافته به نقش سازنده شادی در پیشرفت تحصیلی ارتباط معناداری را نشان داد و با افزایش سطح شادی و نشاط در بین دانش‌آموزان شاهد پیشرفت تحصیلی و تلاش بیشتر آنان خواهیم بود.

همچنین در پژوهشی دیگر نیازی و خدایازی (۱۳۹۵) در مقاله‌شان با عنوان «تاثیر شادی و نشاط در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه دوره اول شهرستان کاشمر» به این نتیجه رسیدند شادابی، نشاط، جنسیت و وضعیت اقتصادی خانواده در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان متوسطه دوره اول مؤثر است.

خوبان‌زاد (۱۳۹۹) در مقاله خود با عنوان «بررسی عوامل موثر بر شادی و نشاط و پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان در مدارس» می‌گوید مدرسه فضای اجتماعی خاصی است که آموزش، پرورش و رشد شخصیت کودکان که جامعه ساز فرد هستند، در پناه روشهای صحیح و مناسب آموزش، محیط فیزیکی مطلوب و محیط روانی مساعد آن پایه گذاری و اداره می‌شود مدرسه به عنوان جایی که در آن دانش‌آموزان به کسب علم و آموزش مشغولند همچون تمام محیط‌های دیگر که بر رفتار فرد موثر است رفتار و سلامت روان آنها را تحت تاثیر قرار می‌دهد، از آنجایی که قسمت عمده ساعات روزانه دانش‌آموزان در محیط مدرسه می‌گذرد، محیط فیزیکی، رفتار و عملکرد معلمان و کادر آموزشی بر روح و روان دانش‌آموزان و رشد و پیشرفت تحصیلی آنان تاثیر بسزایی دارد. در این مقاله ابتدا به تاثیر شادی بر روحیه دانش‌آموزان پرداختیم و سپس عوامل موثر بر آن را مورد بررسی قرار دادیم و در پایان به ارائه راهکارهایی برای افزایش شادی و نشاط جهت پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان پرداختیم.

دوچی‌نژاد (۱۳۹۹) نیز در مقاله بررسی تاثیر مدرسه شاد و با نشاط بر پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دبیرستان دوره اول ارغوان می‌گوید: جامعه آماری این تحقیق کلیه دانش‌آموزان آموزشگاه ارغوان به تعداد ۳۵۷ نفر هستند. با توجه به تعداد دانش‌آموزان نیاز به نمونه‌گیری تصادفی نبوده گردآوری اطلاعات با استفاده از جداول مورگان انجام شد. جهت جمع‌آوری داده‌ها از روش پرسشنامه و مصاحبه استفاده شد روایی پرسشنامه را صاحب نظران امر پژوهش در مدیریت آموزش و پرورش تایید نمودند و پایایی آن با استفاده از ضریب آلفای گرونباخ به میزان ۹۱٪ بدست آمد. نتایج پژوهش نشان داد که شادابی، نشاط، وضعیت اقتصادی خانواده در برنامه ریزی آموزشی خصوصاً پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان دوره متوسطه موثر واقع شده است.

همچنین سیاحی و خدامرادی (۱۳۹۷) در مقاله تاثیر شادی و نشاط بر یادگیری دانش‌آموزان به یادگیری انسان و سازماندهی رفتار نوجوان در گروه نشاط و شادابی و هیجانانگیز مثبت اوست و خلاقیت و شکوفایی استعدادها در گروه نشاط و انبساط روحی انجام می‌شود. شکی نیست که یکی از وظایف مهم تربیتی مدیریت و برنامه ریزی آموزشی مدارس، تشویق نوجوانان به مشارکت و تعاون در همه امور است و آنان می‌توانند با تدوین برنامه ریزی آموزشی مناسب به جلب مشارکت دانش‌آموزان در امور مختلف مدرسه اقدام کنند و این موضوع می‌تواند به احساس مفید بودن و دور شدن از انزوا و کسالت در نوجوانان کمک کند و خود یکی از موارد شاد و با نشاط زیستن است.

بنابراین اکثر پژوهش‌های انجام شده نیز تاثیر شادی و نشاط کلاس درس در پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان را مثبت ارزیابی کرده‌اند.

۸- بحث درباره یافته‌ها

طبق مطالعات کتابخانه‌ای و مقالات و کتاب‌های معتبری که استفاده شد، دانستیم که شادی و نشاط باعث به وجود آمدن انرژی مثبت در فرد می‌شود. این انرژی مثبت تحولات بسیار زیادی نه تنها در مسائل تحصیلی بلکه در تمامی موارد به وجود می‌آورد. مثلاً یک معمار با شادی و نشاط و انرژی مثبتی که به دست می‌آورد پروژه بهتری را تحویل می‌دهد و ...

در دانش آموزان نیز طبق مطالعات و پژوهش‌ها این مورد صادق است. ما در این پژوهش به این نتیجه دست یافتیم که کلاس با جو شاد و بانشاط در تمامی مقاطع می‌تواند باعث پیشرفت تحصیلی عمده دانش آموزان بشود. با بانشاط شدن جو کلاس به کمک پیشنهادات روانشناسی مثبت، دانش آموزان نیز برای شرکت در این کلاس‌ها راغب‌تر خواهند بود.

به همین دلیل است که اکثر دانش آموزان سعی می‌کنند مباحث مطرح شده در این کلاس‌ها را یاد بگیرند و به خوبی تمرین کنند تا معلم نیز از ایشان راضی باشد و جو کلاس همچنان شاداب بماند. بنابراین در این پژوهش هم روش‌های ایجاد کلاس شاد بیان شد و هم ثابت شد که شادی نشاط در کلاس بر پیشرفت تحصیلی دانش آموزان تاثیر دارد.

۹- نتیجه‌گیری

هدف از انجام این پژوهش همانگونه که گفته شد آن بود که تاثیر شادابی و نشاط کلاس درس در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان و راه‌های تقویت آن به کمک روانشناسی مثبت با رویکرد روانشناختی بررسی شود. حال ما به کمک استفاده از مقالات پژوهشی معتبر و کتب تالیفی اساتید و صاحب‌نظران و مطالعات کتابخانه‌ای به نتایج مثبتی دست یافتیم.

در این مقاله به این نتیجه دست یافته شد که شادابی و شادابی در کلاس درس برای پیشرفت تحصیلی دانش آموزان بسیار موثر است. به نحوی که در بسیاری از پژوهش‌های انجام شده توسط بسیاری از محققین که در بخش پیشینه پژوهشی آورده شد همه آن‌ها این مورد را تایید کرده و همگی به این نتیجه رسیدند که شادابی و نشاط کلاس درس باعث پیشرفت تحصیلی دانش آموزان در مقاطع متوسطه اول و دوم و ابتدایی می‌شود.

با توجه به اینکه نشاط در کلاس باعث ایجاد انرژی مثبت بین دانش آموزان و معلم می‌شود احساسی که در این میان به وجود می‌آید دانش آموزان را راغب می‌کند که بهتر درس بخوانند و معلم را راغب می‌کند بهتر و عمیق‌تر و مفهوم‌تر تدریس کند. انرژی مثبت می‌تواند باعث بسیاری از حالات مثبت می‌شود که پیشرفت تحصیلی نیز از این دسته می‌باشد.

۱۰- پیشنهادات

به علاقمندان پژوهش در این حوزه پیشنهاد می‌شود آثار جو کلاسی منفی را بر افت تحصیلی دانش آموزان بررسی کنند تا به کمک آن تاثیر شادابی نیز بررسی شود. همچنین پژوهشگران علاقمند می‌توانند به صورت جداگانه و میدانی تاثیر جو شاداب کلاس را بر پیشرفت تحصیلی مقاطع مختلف ابتدایی، متوسطه اول و دوم را مورد بررسی قرار دهند.

منابع

- افلاکی فرد، حسین؛ بزم، قاسم؛ (۱۳۹۷) تاثیر گذاری فضای آموزشی در شادی و یاد گیری دانش آموزان، مجله : دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، سال اول، شماره ۲
- بحری نجفی، فاطمه و میرشاه جعفری، سید ابراهیم (۱۳۹۴). تأثیر ابعاد باورهای مذهبی بر شادی معلمان ابتدایی در محیط کار. دانش و پژوهش در روان شناسی کاربردی. ۱۶(۴): ۱۱۳-۱۰۶
- جدیدی محمدآبادی ، اکبر و جعفری نسب ، فرخنده (۱۳۹۹) تاثیرشادابی و نشاط در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان، ششمین همایش ملی پژوهش های نوین در حوزه علوم انسانی، اقتصاد و حسابداری ایران
- خدادادی، محمدرسول؛ نجدرحمتی، بهروز؛ فریدفتحی، مریم (۱۳۹۶) ارتباط انگیزه مشارکت ورزشی، نشاط و شادابی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان پسر دوره متوسطه اول شهرستان بناب ، پژوهش در ورزش تربیتی، دانشگاه تبریز، شماره ۱۳ .
- سعدی پور، اسماعیل؛ شجاعی، مریم (۱۳۹۳) رابطه بین اضطراب، خودباوری تحصیلی با انگیزش پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه پیام نور شهرستان بجنورد، فصلنامه علمی پژوهشی پژوهشهای تربیتی ، سال نهم، شماره ۳۸ .
- صالحی عمران ، ابراهیم و عابدی بلترک ، میمنت ، بررسی رابطه بین شادکامی با موفقیت تحصیلی دانش آموزان درفضاهای آموزشی استان مازندران با تأکید بر نقش برنامه-ریزی آموزشی ، دو فصلنامه مطالعات برنامه ریزی آموزشی ، دوره هفتم ، شماره سیزدهم ، بهار و تابستان ۱۳۹۷
- غلامی، سمیه؛ چاری، مسعودحسین (۱۳۹۰) پیش بینی شادمانی دانش آموزان با توجه به ادراک آنها از انتظارات معلم، نحوه تعامل معلم و خودکارآمدی، مجله مطالعات آموز شو یادگیری ، دوره سوم، شماره اول.
- کرمانی، آمنه (بی تا) تأثیر شادی و شادکامی بر یادگیری دانش آموزان ، برداشت شده از وبسایت مجله دبستان عاشورا(ashoura.tabaar.org) در تاریخ ۱۴۰۱/۱۰/۲۰
- محسن پور، سعیده (۱۳۸۹) بررسی تأثیر شادی و نشاط در دانش آموزان دبیرستانی شهر تهران از دیدگاه دانش آموزان دوره متوسطه، پایان نامه کارشناسی ارشد رشته علوم اجتماعی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران.
- ملکی، نسرين (۱۳۹۴) بررسی تأثیر شادابی و نشاط در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان مدارس شهری شهرستان میاندوآب درسال تحصیلی ۹۴-۹۳ ، دومین کنفرانس ملی توسعه پایدار در علوم تربیتی و روانشناسی، مطالعات اجتماعی و فرهنگی، تهران، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی سروش حکمت مرتضوی، موسسه آموزش عالی مهر اروند ، مرکز راهکارهای دستیابی به توسعه پایدار.
- نیاز آذری، کیومرث (۱۳۹۲) بررسی تاثیر شادابی و نشاط در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهرستان ساری، دو فصلنامه مطالعات برنامه ریزی آموزشی، سال دوم، شماره سوم.
- نیاز آذری، کیومرث(۱۳۹۲). بررسی تأثیر شادابی و نشاط در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان متوسطه شهرستان ساری. مطالعات برنامه ریزی آموزشی. ۲(۳):۵۷-۳۵.